

**LIETUVOS RESPUBLIKOS  
KARO POLICIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-911 PAKEITIMO  
ĮSTATYMAS**

2020 m.

d. Nr.

Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos karo policijos įstatymo Nr. VIII-911 nauja redakcija**  
Pakeisti Lietuvos Respublikos karo policijos įstatymą Nr. VIII-911 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS  
KARO POLICIJOS  
ĮSTATYMAS**

**I SKYRIUS  
BENDROSIOS NUOSTATOS**

**1 straipsnis. Įstatymo paskirtis**

Šis įstatymas nustato karo policijos veiklos teisinius pagrindus, principus, uždavinius, funkcijas, karo policijos pareigūnų teises, pareigas bei prievartos panaudojimo teisėtumo sąlygas.

**2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos**

1. **Karo policija** – Lietuvos kariuomenės padalinys, vykdamas teisėsaugą ir palaikantis saugumą ir tvarką Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemoje šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. **Karo policijos pareigūnas** – karys, tarnaujantis karo policijoje, atliekantis šio įstatymo numatytas karo policijos funkcijas ir turintis viešojo administravimo įgaliojimus nepavaldžių asmenų atžvilgiu.

3. **Karinis transportas** – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos, taip pat Lietuvos Respublikos teritorijoje esančios užsienio valstybių ar organizacijų karinių vienetų valdomos ir naudojamos transporto priemonės.

4. **Prievarta** – veiklos metodas, kuriuo siekiama įgyvendinti karo policijai pavestus uždavinius ir kuris taikomas, kai nevykdomi karo policijos pareigūno teisėti reikalavimai ar nurodymai arba siekiama išvengti pavojaus.

5. Sąvokos „fizinė prievarta“ ir „psichinė prievarta“ suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos policijos veiklos įstatyme. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos karo padėties įstatyme, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos policijos įstatyme, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme bei Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatyme.

**3 straipsnis. Karo policijos veiklos teisiniai pagrindai**

Karo policija vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, krašto apsaugos sistemos veiklą ir karo tarnybą reglamentuojančiais įstatymais ir statutais, šiuo ir kitais įstatymais, Europos Sąjungos teisės aktais ir Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis.

#### **4 straipsnis. Karo policijos veiklos principai**

Karo policijos veiklos principai yra šie:

- 1) pagarbos žmogui ir valstybei. Karo policijos pareigūnas privalo gerbti žmogų ir pagrindines jo teises ir laisves, valstybę, jos institucijas ir įstaigas, laikytis Konstitucijos, įstatymų, kitų teisės aktų ir vykdyti teismų sprendimus;
- 2) teisėtumo. Karo policijos pareigūnas privalo vienodai tarnauti visiems žmonėms, nepaisydamas tautybės, rasės, lyties, kalbos, kilmės, socialinės padėties, religinių įsitikinimų ir politinių pažiūrų; nepiktnaudžiauti jam suteiktomis galiomis; naudoti savo tarnybos laiką efektyviai ir tik tarnybos tikslams;
- 3) viešumo. Karo policijos pareigūno tarnybinė veikla turi būti vieša ir suprantama; karo policijos pareigūnas savo veikloje privalo vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto. Viešumo principo veikimas gali būti ribojamas siekiant apsaugoti asmens teises, valstybės, tarnybos, komercinę, pramoninę ar banko paslaptį;
- 4) karinio pavaldumo principas. Karo policijos pareigūnai yra pavaldūs savo tiesioginiams vadams ir privalo vykdyti vadų įsakymus.

#### **5 straipsnis. Karo policijos uždaviniai**

Karo policijos uždaviniai yra:

- 1) užtikrinti Lietuvos karinių vienetų, užsienio valstybių ir organizacijų karinių vienetų judėjimą ir judėjimo kontrolę Lietuvos Respublikoje;
- 2) užtikrinti krašto apsaugos sistemos institucijų, sąjungininkų karinių vienetų, esančių Lietuvoje, dislokacijos vietovės, objektų, personalo ir informacijos saugumą;
- 3) Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso, Lietuvos Respublikos kariuomenės drausmės statuto numatytais atvejais sulaikyti asmenis ir užtikrinti jų priežiūrą;
- 4) užtikrinti nusikalstamų veikų, administracinių nusižengimų ir kitų teisės pažeidimų prevenciją krašto apsaugos sistemos institucijose;
- 5) užtikrinti nusikalstamų veikų ir administracinių nusižengimų, kuriuos padarė kariai vykdydami tarnybą ar kuriais kėsinamasi į krašto apsaugos sistemos institucijų, Lietuvos, sąjungininkų karinių vienetų, dalyvaujančių Lietuvos Respublikoje vykstančiose tarptautinėse pratybose ir kituose karinio bendradarbiavimo renginiuose, interesus ar kurie išaiškėja atliekant šiame straipsnyje ir šio įstatymo 6 straipsnyje nustatytus uždavinius ir funkcijas, atskleidimą ir tyrimą;
- 6) užtikrinti karinės drausmės ir tvarkos palaikymą krašto apsaugos sistemos institucijose.

#### **6 straipsnis. Karo policijos funkcijos**

1. Karo policija, įgyvendindama jai pavestus uždavinius, atlieka šias funkcijas:

- 1) reguliuoja eismą, užtikrindama karinio transporto judėjimą;
- 2) vykdo kertančių Lietuvos Respublikos valstybės sieną karių, karinėms pajėgoms priskirtų civilių tarnautojų ir jų gabenamų daiktų kontrolę;
- 3) kontroliuoja užsienio valstybių ir organizacijų karių ir karinių krovinių atvykimą į Lietuvos Respubliką, išvykimą iš jos ar vykimą per Lietuvos Respublikos teritoriją tranzitu;
- 4) Lietuvos kariuomenės vado arba krašto apsaugos ministro pavedimu vykdo krašto apsaugos sistemos valdomų objektų apsaugą;



5) vykdo saugomų asmenų, atvykstančių krašto apsaugos ministro ar Lietuvos kariuomenės vado oficialiu kvietimu, apsaugą;

6) Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nustatyta tvarka atlieka įslaptintų dokumentų, gaminių ir kitų įslaptintų objektų gabenimą Lietuvos Respublikos teritorijoje ir už jos ribų;

7) vykdo asmenų sulaikymą;

8) organizuoja ir atlieka sulaikytųjų ar suimtųjų palydą (konvojų);

9) užtikrina karo policijoje laikomų sulaikytųjų, suimtųjų asmenų priežiūrą;

10) įgyvendina nusikalstamų veikų, administracinių nusižengimų ir kitų teisės pažeidimų prevenciją, atskleidimą, atlieka jų tyrimą, analizuoja jų priežastis bei sąlygas ir imasi priemonių joms pašalinti;

11) registruoja ir nagrinėja pareiškimus ir pranešimus apie rengiamas, daromas ir padarytas nusikalstamas veikas, administracinius nusižengimus ir kitus teisės pažeidimus;

12) atlieka pasislėpusių įtariamųjų, kaltinamųjų ar dingusių be žinios karių paiešką;

13) tvarko nusikalstamų veikų, administracinių nusižengimų ir kitų teisės pažeidimų apskaitą, registrų ir informacinių sistemų duomenis;

14) organizuoja ir įgyvendina priemones viešajai tvarkai karinėse teritorijose ar karių drausmei kitose teritorijose užtikrinti;

15) organizuoja ir vykdo karių ir kitų teisėsaugos institucijų pareigūnų mokymą.

2. Karo policija, vykdydama jai nustatytus uždavinius ir funkcijas, bendradarbiauja su prokuratūra, policija, kitomis Lietuvos Respublikos teisėsaugos, žvalgybos institucijomis ir palaiko profesinius ryšius su kitų valstybių karo policijos ar analogiškėmis institucijomis.

3. Karo policija atlieka ir kitas įstatymų jai pavestas funkcijas.

4. Karo policijos funkcijų vykdymo ypatumai diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose, tarptautinių organizacijų atstovybėse, karinėse teritorijose, kituose specialaus teisinio režimo objektuose ir neliečiamybės teisę turinčių asmenų atžvilgiu gali būti nustatyti kituose įstatymuose ir tarptautiniuose susitarimuose.

## **7 straipsnis. Karo policijos veiklos viešumas**

1. Karo policija, nepažeisdama įstatymais ginamų asmens ir visuomenės interesų, apie savo veiklą informuoja valstybės ir savivaldybių institucijas ir visuomenę. pateikdama informaciją Lietuvos kariuomenės interneto svetainėje.

2. Karo policija negali teikti ar viešai skelbti informacijos, kuri yra valstybės, tarnybos, komercinė, pramoninė ar banko paslaptis, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus. Neskelbiama tarnybinės veiklos metu gauta informacija, kuri pažeistų asmens nekaltumo prezumpciją, pakenktų žmogaus garbei, orumui ar saugumui, fizinių ir juridinių asmenų teisėtiems interesams, sutrukdytų užtikrinti nusikalstamų veikų, administracinių nusižengimų ar kitų teisės pažeidimų prevenciją, išaiškinimą arba lemtų jų padarymą.

## **8 straipsnis. Teisė gauti informaciją**

1. Valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos ir įmonės privalo karo policijos prašymu arba pagal duomenų teikimo sutartis karo policijai neatlygintinai teikti jos uždaviniams įgyvendinti būtinus šių valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių tvarkomus valstybės registrų (kadastrų) ir žinybinių registrų, klasifikatorių, informacinių sistemų ir duomenų rinkmenų duomenis.

2. Kiti juridiniai asmenys, organizacijos, neturinčios juridinio asmens statuso, šių organizacijų ir juridinių asmenų padaliniai, taip pat fiziniai asmenys jų tvarkomus duomenis, būtinus karo policijos



uždaviniams įgyvendinti, neatlygintinai teikia karo policijai, jeigu tai yra nustatyta kituose įstatymuose.

3. Karo policija gali atidėti, apriboti ar atsisakyti teikti informaciją tretiesiems asmenims ir duomenų subjektams apie jai iš šiame straipsnyje nurodytų valstybės registrų (kadastrų) ir žinybinių registrų, klasifikatorių, informacinių sistemų ir duomenų rinkmenų pateiktus duomenis, bet tik iki tol, kol tai gali pakenkti nacionaliniam saugumui, gynybai, atliekamam nusikalstamų veikų tyrimui ar kitoms jos atliekamoms funkcijoms, arba jei tai numatyta kituose įstatymuose.

### **9 straipsnis. Asmens duomenų tvarkymas karo policijoje**

1. Vykdydama šiame įstatyme numatytą veiklą, karo policija renkamus asmens duomenis tvarko nacionalinio saugumo, gynybos, nusikalstamų veikų, administracinių nusižengimų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos, tyrimo, atskleidimo tikslais. Šiais tikslais karo policija turi teisę tvarkyti ir specialių kategorijų asmens duomenis. Karo policijoje tvarkomi tie asmens duomenys, kurių reikia nurodytiems tikslams pasiekti, kitais tikslais asmens duomenys gali būti tvarkomi tik tuo atveju, jei laikomasi šio straipsnio 3 dalyje nurodytų reikalavimų.

2. Karo policija, tvarkydama skirtingų kategorijų duomenų subjektų duomenis, privalo, kai įmanoma, šiuos duomenis atskirti. Šis reikalavimas taikomas tvarkant šių kategorijų duomenų subjektų asmens duomenis:

1) asmenų, turinčių ar pretenduojančių gauti leidimą dirbti ar susipažinti su valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančia informacija;

2) asmenų, susijusių su karo policijos vykdoma nusikalstamų veikų, administracinių nusižengimų ir kitų teisės pažeidimų prevencija, atskleidimu ar tyrimu;

3) asmenų, kurių duomenis teikia Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybių teisėsaugos institucijos;

4) asmenų, kuriuos su karo policija sieja ar siejo atrankos arba tarnybos (darbo), arba bendradarbiavimo santykiai.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytais tikslais asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatymu ir šiuo įstatymu. Tuo atveju, jeigu asmens duomenys tvarkomi kitais tikslais, nei nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, taikomas 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL 2016 L119, p. 1) arba Teisėsaugos ADTAĮ 3 straipsnio 2 dalis.

4. Karo policijos uždaviniais įgyvendinti būtini duomenys tvarkomi žinybiniuose registruose ir informacinėse sistemose. Tvarkydama duomenis, karo policija turi teisę juos rinkti naudodama technines priemones.

5. Karo policijos veiksmai ar neveikimas, susijęs su asmens duomenų tvarkymu nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, galimai pažeidžiant šio įstatymo ar Asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatymo nuostatas, gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo nustatyta tvarka arba teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka, kitais šio straipsnio 1 dalyje nurodytais tikslais – Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai arba teismui.



**10 straipsnis. Karo policijos dalyvavimas tarptautinėse operacijose, pratybose ir kituose karinio bendradarbiavimo renginiuose**

1. Karo policija turi šio įstatymo nustatytus įgaliojimus tarptautinėse operacijose, pratybose ir kituose karinio bendradarbiavimo renginiuose dalyvaujantiems ir bendruose su kitomis valstybėmis kariniuose vienetuose tarnaujantiems Lietuvos kariams ir krašto apsaugos sistemos valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, taip pat kitus įgaliojimus, numatytus Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ir tarptautiniuose susitarimuose.

2. Karo policijos įgaliojimai sąjungininkų karių atžvilgiu gali būti aptarti Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse su sąjungininkų pajėgomis.

## **II SKYRIUS**

### **TEISINIS KARO POLICIJOS PAREIGŪNO STATUSAS IR TARNYBOS KARO POLICIJOJE YPATUMAI**

#### **PIRMASIS SKIRSNIS**

### **KARO POLICIJOS PAREIGŪNO STATUSO ĮGILIJIMAS, ĮGALIOJIMAI, TEISĖS IR PAREIGOS**

**11 straipsnis. Karo policijos pareigūno statusas**

1. Karo policijos pareigūno statusą įgyja karys, paskirtas į pareigas karo policijoje.
2. Karo policijos pareigūno statusą įrodo tarnybinis pažymėjimas ir tarnybinė uniforma arba tarnybinis ženklas.

**12 straipsnis. Karo policijos pareigūno įgaliojimai**

Įgyvendindamas karo policijos uždavinius, karo policijos pareigūnas turi teisę duoti sau nepavaldiems asmenims nurodymus ar pateikti reikalavimus, o jeigu asmenys jų nevykdo ar priešinasi, šio įstatymo nustatyta tvarka panaudoti prievartą. Teisėti ir pagrįsti karo policijos pareigūno reikalavimai ar nurodymai yra privalomi visiems fiziniams ar juridiniams asmenims, organizacijoms, neturinčioms juridinio asmens statuso, šių organizacijų ir juridinių asmenų padaliniais ir turi būti vykdomi nedelsiant.

**13 straipsnis. Karo policijos pareigūno teisės**

1. Karo policijos pareigūnas, atlikdamas jam nustatytas funkcijas, turi šias teises:
  - 1) atlikti asmenų, kurie yra kariniame transporte ar karinėje teritorijoje, į ją atvyksta ar iš jos išvyksta, apžiūrą, tikrinti jų dokumentus, bagažą, naudojamas transporto priemonės, karinėje teritorijoje esančius daiktus;
  - 2) stabdyti transporto priemones ir atlikti būtinąjį patikrinimą;
  - 3) nušalinti nuo transporto priemonių vairavimo asmenis, neturinčius teisės vairuoti transporto priemonės arba įtariamus, kad jie yra neblaivūs, apsvaigę nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, ir naudoti teisės aktų numatytas priemones apsvaigimui nustatyti arba pristatyti šiuos asmenis mediciniškai patikrinti;
  - 4) Vyriausybės nustatyta tvarka tikrinti, ar nusikalstamos veikos, administracinio nusižengimo ar drausmės pažeidimo padarymu įtariamieji asmenys yra blaivūs, ar nėra apsvaigę nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, taip pat pristatyti į sveikatos priežiūros įstaigą priverstiniam patikrinimui ar kitoms nustatytoms profilaktinėms priemonėms atlikti asmenis, įtariamus nusikalstamos veikos, administracinio nusižengimo padarymu, taip pat asmenis,



kurie turi psichinės ligos požymių, kelia grėsmę savo, kitų asmenų ar karo policijos pareigūnų saugumui;

5) vykdydamas pareigas, bet kuriuo paros metu įeiti į visas karinėje teritorijoje esančias patalpas, o persekiodamas įtariamus padarius nusikalstamą veiką asmenis, besislepiančius nuo teisėsaugos institucijų asmenis ar siekdamas užkirsti kelią nusikalstamai veikai, be patalpos savininko ar gyventojų sutikimo, be teismo sprendimo bet kuriuo paros metu įeiti į fiziniams ar juridiniams asmenims priklausančias gyvenamąsias ar negyvenamąsias patalpas, teritorijas, sustabdyti transporto priemones ar patekti į jas. Atsisakius paklusti, karo policijos pareigūnai turi teisę jėga atidaryti patalpas ir transporto priemones. Apie tokius veiksmus per 24 valandas pranešama prokurorui;

6) Baudžiamojo proceso kodekso, Administracinių nusižengimų kodekso numatytais atvejais atlikti nustatytus procesinius veiksmus;

7) esant būtinybei, nekliudomai pasinaudoti fiziniams ir juridiniams asmenims priklausančiomis ryšių priemonėmis, išskyrus užsienio valstybių diplomatinių atstovybių, konsulinių įstaigų ir tarptautinių organizacijų atstovybių ar jų narių ryšių priemones. Už pasinaudojimą ryšių priemonėmis savininkui atlyginama karo policijai skirtomis lėšomis per 7 dienas nuo jo kreipimosi į karo policiją dienos;

8) važiuodamas į įvykio vietą, persekiodamas asmenį, padariusį nusikalstamą veiką ar įtariamą jos padarymu, gabendamas į sveikatos priežiūros įstaigą asmenį, kuriam būtina skubi medicinos pagalba, ar kitais neatidėliotinais atvejais nekliudomai pasinaudoti visomis fiziniams ar juridiniams asmenims priklausančiomis transporto priemonėmis, išskyrus užsienio valstybių diplomatinių atstovybių, konsulinių įstaigų ir tarptautinių organizacijų atstovybių ar jų narių transportą. Už pasinaudojimą transporto priemone savininkui atlyginama karo policijai skirtomis lėšomis per 7 dienas nuo jo kreipimosi į karo policiją dienos. Tokia pat tvarka transporto priemonės savininkui atlyginama ir žala, padaryta karo policijos pareigūnui naudojantis jo transporto priemone;

9) stabdyti eismą, nukreipti jo srautus;

10) patruliuoti krašto apsaugos sistemos institucijų, sąjungininkų karinių vienetų, esančių Lietuvoje (jei tokia teisė numatyta susitarimuose su sąjungininkų pajėgomis), dislokacijos vietovėse, kitose karinėse teritorijose ir jų saugomų objektų prieigose;

11) užtikrindamas saugomų objektų, asmenų saugumą ar įvykio vietos tyrimą, laikinai apriboti patekimą į tam tikrą teritoriją ar patalpą, įpareigoti fizinius ir juridinius asmenis nutraukti vykdomus darbus, apriboti ar uždrausti transporto eismą, kai kyla pavojus viešajai tvarkai, asmens ar valstybės saugumui;

12) karinėse teritorijose malšinti masines riaušes ar grupinius veiksmus, kuriais pažeidžiama tvarka karinėje teritorijoje;

13) panaudoti tarnybinius šunis;

14) kai yra pakankamas pagrindas manyti, kad gali būti padaryta nusikalstama veika, administracinis teisės nusižengimas ar kitaip sutrikdyta viešoji tvarka, taip pat vykdant karių paiešką, tikrinti asmenų, transporto priemonių, krovinių, daiktų dokumentus, nustatyti asmens tapatybę, stabdyti transporto priemones, apžiūrėti asmenis, transporto priemones, kitus daiktus ir priemones, kviesti asmenis į karo policijos tarnybines patalpas.

2. Karo policijos pareigūnas naudojasi šio įstatymo ir kitų įstatymų jam suteiktomis teisėmis tiek, kiek reikia jam pavestoms pareigoms vykdyti.

#### **14 straipsnis. Karo policijos pareigūno pareigos**

1. Karo policijos pareigūnas privalo:

1) gerbti ir ginti žmogaus orumą, užtikrinti ir saugoti jo teises ir laisves;



2) imtis neatidėliotinų ir būtinų priemonių užkirsti kelią karių ir kitų asmenų daromoms nusikalstamoms veikoms, administraciniams nusižengimams ir kitiems teisės pažeidimams, įskaitant asmenų ne karinėse teritorijose daromas nusikalstamas veikas ir administracinius nusižengimus;

3) įstatymų nustatyta tvarka sulaikyti ir (ar) pristatyti į karo policijos ar kitas įstaigas asmenis, darančius ar įtariamus darant nusikalstamą veiką, administracinį nusižengimą ar kitokį teisės pažeidimą, imtis priemonių įvykio vietai apsaugoti ir nusikalstamos veikos liudytojams nustatyti, atlikti kitus būtinus procesinius veiksmus;

4) užtikrinti sulaikytų ar pristatytų į karo policiją asmenų teises ir teisėtus interesus;

5) laikyti paslapyje jam patikėtą įslaptintą (arba valstybės ir tarnybos paslaptį sudarančią) informaciją, jei kitaip nereikalauja konkrečios tarnybinių pareigų vykdymo aplinkybės.

2. Karo policijos pareigūnas privalo atlikti ir kitas įstatymų jam nustatytas pareigas.

3. Vykdydamas tarnybines pareigas ir kreipdamasis į asmenį, karo policijos pareigūnas privalo prisistatyti. Asmeniui, į kurį kreipiasi karo policijos pareigūnas, pareikalavus, karo policijos pareigūnas privalo parodyti tarnybinį pažymėjimą arba tarnybinį ženklą.

## ANTRASIS SKIRSNIS PRIEVARTOS IR ŠAUNAMŲJŲ GINKLŲ PANAUDOJIMAS

### **15 straipsnis. Prievartos rūšys ir jos panaudojimo sąlygos**

1. Karo policijos pareigūnas turi teisę panaudoti prievartą, kai būtina užkirsti kelią teisės pažeidimams, sulaikyti juos padariusius asmenis ir kitais atvejais saugodamas ir gindamas asmens, visuomenės, valstybės teisėtus interesus. Prievarta, galinti sukelti kūno sužalojimų ar mirtį, gali būti naudojama tik tiek, kiek to reikia tarnybinei pareigai įvykdyti, ir tik po to, kai visos įmanomos įtikinimo ar kitos priemonės nebuvo veiksmingos. Prievartos rūšį ir jos panaudojimo ribas pasirenka karo policijos pareigūnas, atsižvelgdamas į konkrečią situaciją, teisės pažeidimo pobūdį ir individualias pažeidėjo savybes. Naudodamas prievartą, karo policijos pareigūnas privalo stengtis išvengti sunkių pasekmių.

2. Karo policijos pareigūnas šio įstatymo numatytais atvejais ir tvarka gali panaudoti psichinę ar fizinę prievartą, šaunamąjį ginklą ir sprogstamąsias medžiagas.

3. Prieš naudodamas fizinę prievartą arba šaunamąjį ginklą, karo policijos pareigūnas privalo įspėti asmenį apie tokį ketinimą, suteikdamas jam galimybę įvykdyti reikalavimus, išskyrus atvejus, kai delsimas kelia grėsmę karo policijos pareigūno ar kito žmogaus gyvybei ar sveikatai arba toks įspėjimas yra neįmanomas.

4. Karo policijos pareigūnas, jeigu jis su savimi neturi specialiųjų priemonių ar šaunamojo ginklo, gali panaudoti kitas pagalbines priemones, būtinas kėsinimuisi atremti ar pavojaus šaltiniui likviduoti.

5. Karo policijos pareigūnas, panaudojęs prievartą nepažeisdamas šio įstatymo reikalavimų ir padaręs žalą įstatymų saugomoms vertybėms, atsakomybėn netraukiamas.

6. Apie karo policijos pareigūno panaudotą prievartą, sukėlusią asmens mirtį arba sužeidimą, nedelsiant informuojamas prokuroras.

7. Kai stabdoma transporto priemonė ar joje esantys asmenys savo veiksmais kelia neišvengiamą pavojų karo policijos pareigūnui ar kito žmogaus gyvybei ar sveikatai, karo policijos pareigūnas turi teisę kita transporto priemone ar tam skirta specialiąja priemone stabdomą transporto priemonę taranuoti.



8. Karo policijos pareigūnai turi būti specialiai parengti ir periodiškai tikrinami, ar jie sugeba veikti esant situacijoms, susijusioms su fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogstamųjų medžiagų panaudojimu. Karo policijos pareigūnų rengimo ir tikrinimo tvarką bei rengimo programas nustato Lietuvos kariuomenės vadas arba jo įgaliotas asmuo.

### **16 straipsnis. Fizinės prievartos panaudojimo pagrindai**

1. Karo policijos pareigūnas turi teisę panaudoti fizinę prievartą:

1) gindamas save, kitą asmenį nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio gyvybei ar sveikatai kėsینimosi;

2) sulaikydamas teisės pažeidimą padariusį asmenį, taip pat pažeidžiantį viešąją tvarką ar tvarką karinėje teritorijoje asmenį, jeigu šie asmenys neklauso karo policijos pareigūno reikalavimų ar priešinas jam;

3) kai kėsinamasi į karinę teritoriją, kariuomenės kontroliuojamą ar saugomą objektą, transporto priemonę, šaunamąjį ginklą, sprogstamąsias medžiagas, specialiąsias ryšio, aktyviosios ar pasyviosios gynybos priemones arba kitą krašto apsaugos sistemos institucijų valdomą turtą;

4) masinių riaušių ar grupinių veiksmų, kuriais pažeidžiama tvarka karinėje teritorijoje, metu;

5) esant tarnybiniam būtinumui, stabdydamas transporto priemonę;

6) stabdydamas transporto priemonę kitą transporto priemonę šią blokuodamas.

2. Draudžiama panaudoti kovinių imtynių veiksmus ir specialiąsias priemones prieš moteris, jeigu akivaizdu, kad jos nėščios, prieš asmenis, jeigu karo policijos pareigūnas žino, kad jie turi neliečiamybės teisę, taip pat prieš asmenis, jeigu akivaizdu, kad jie neįgalūs, prieš nepilnamečius, jeigu jų amžius žinomas karo policijos pareigūnui arba išvaizda atitinka amžių, išskyrus atvejus, kai asmenys, prieš kuriuos draudžiama naudoti kovinių imtynių veiksmus ir specialiąsias priemones, priešinas pavojingu gyvybei ar sveikatai būdu arba kai užpuola tokių asmenų grupę ir šis užpuolimas kelia grėsmę karo policijos pareigūno ar kito žmogaus gyvybei ar sveikatai.

3. Jeigu karo policijos pareigūnas, vairuojantis transporto priemonę, blokuoja arba taranuoja kitą transporto priemonę ir dėl to kyla pavojus kitų žmonių gyvybei ar sveikatai, po šių veiksmų nedelsdamas turi imtis priemonių šių veiksmų padariniams pašalinti.

### **17 straipsnis. Šaunamojo ginklo panaudojimas**

1. Karo policijos pareigūnas, kai kitos prievartos priemonės yra neveiksmingos, kaip išimtinę priemonę turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą.

2. Karo policijos pareigūnas turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą prieš asmenį tokiais atvejais:

1) gindamas save, kitą asmenį nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio gyvybei ar sveikatai kėsینimosi;

2) sulaikydamas nusikalstamą veiką galimai padariusį asmenį, kuris aktyviais veiksmais vengia sulaikymo, jeigu kitaip jo neįmanoma sulaikyti, taip pat tais atvejais, kai asmuo atsisako įvykdyti reikalavimą padėti ginklą ar kitą daiktą, kuriuo galima sužaloti žmogų, jeigu kyla pavojus karo policijos pareigūno ar kito žmogaus gyvybei ar sveikatai ir kitaip neįmanoma asmens nuginkluoti;

3) atremdamas karinės teritorijos, kariuomenės kontroliuojamo ar saugomo objekto užpuolimą;

4) pabėgimo vykdant sulaikytųjų ar suimtųjų palydą (konvojavimą) metu.

3. Karo policijos pareigūnas turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą prieš transporto priemonę ir gyvūnus, jeigu kyla pavojus karo policijos pareigūno ar kito žmogaus gyvybei ar sveikatai.



4. Draudžiama panaudoti šaunamąjį ginklą žmonių susibūrimo vietose, jeigu nuo to gali nukentėti pašaliniai asmenys, prieš moteris, jeigu akivaizdu, kad jos nėščios, prieš asmenis, jeigu karo policijos pareigūnas žino, kad jie turi neliečiamybės teisę, taip pat prieš asmenis, jeigu akivaizdu, kad jie neįgalūs, prieš nepilnamečius, jeigu jų amžius žinomas karo policijos pareigūnui arba išvaizda atitinka amžių, išskyrus atvejus, kai asmenys, prieš kuriuos draudžiama naudoti šaunamąjį ginklą, priešinasi pavojingu žmogaus gyvybei ar sveikatai būdu arba užpuola tokių asmenų grupę ir šis užpuolimas kelia grėsmę karo policijos pareigūnui ar kito žmogaus gyvybei ar sveikatai.

### **18 straipsnis. Sprogstamųjų medžiagų panaudojimas**

Karo policijos pareigūnas, nesukeldamas grėsmės žmogaus gyvybei, turi teisę panaudoti sprogstamąsias medžiagas, kad patektų į patalpą (vietą), kurioje daromi nusikalstami veiksmai, keliantys grėsmę jo ar kito žmogaus gyvybei ar sveikatai.

### **19 straipsnis. Kiti karo policijos pareigūno tarnybos ypatumai**

1. Karo policijos pareigūnas turi teisę išimti šaunamąjį ginklą iš dėklo ir parengti jį panaudoti, jeigu mano, kad konkrečioje situacijoje gali tekti ginklą panaudoti.

2. Karo policijos pareigūnas, nesukeldamas grėsmės įstatymų saugomoms vertybėms, turi teisę iššauti iš šaunamojo ginklo, kai būtina duoti pavojaus signalą, išsikviesti pagalbą arba įspėti apie galimą šaunamojo ginklo panaudojimą.

3. Karo policijos pareigūnas turi teisę panaudoti psichinę ar fizinę prievartą, jeigu sulaikomas ar sulaikytas asmuo bando panaudoti prievartą arba artinasi prie karo policijos pareigūno ir neklauso jo reikalavimo laikytis nurodyto atstumo, arba kėsinaisi atimti iš karo policijos pareigūno šaunamąjį ginklą. Jeigu panaudotos prievartos priemonės yra neveiksmingos arba jų panaudojimas yra neįmanomas dėl asmens daromų veiksmų intensyvumo, o delsimas kelia grėsmę karo policijos pareigūnui ar kito asmens gyvybei, karo policijos pareigūnas gali panaudoti šaunamąjį ginklą.“

### **2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas**

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2020 m. lapkričio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministras, Lietuvos kariuomenės vadas ar jo įgaliotas asmuo iki 2020 m. spalio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

*Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.*

Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos  
vidaus reikalų ministrė  
*Rita Tamašunienė*  
Krašto apsaugos ministerijos Teisės departamento direktorė  
Dokumento patvirtino skyriaus  
vyr. specialistė  
*Vesta Adomaitienė*

Krašto apsaugos ministerijos  
Teisės departamento direktorė  
*Judita Naigienė*

Krašto apsaugos viceministras  
*Vytautas Umbrasas*